

Nr 111

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa utbildningsfrågor inom teaterns, filmens, televisionens och radions områden jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 95, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 11 mars 1966, föreslagit riksdagen att dels godkänna de i statsrådsprotokollet förordade riktlinjerna för utbildning av vissa yrkesgrupper inom teaterns, filmens, televisionens och radions områden, dels godkänna de i statsrådsprotokollet förordade riktlinjerna för den musikdramatiska utbildningen vid statens skolor för scenisk utbildning i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Propositionen

I propositionen föreslås att principbeslut fattas om att upprätta en utbildningsinstitution för vissa yrkesgrupper inom teaterns, filmens, televisionens och radions områden. De grupper som skall utbildas inom institutionen är bl. a. regissörer, konstnärliga producenter inom television och radio, scendekoratörer, filmarkitekter, maskörer, filmfotografer och ljudtekniker. Förslaget förutsätter att den filmskola som Svenska filminstitutet bedriver uppgår i den nya institutionen. Utbildningen skall i stor utsträckning bygga på övningsproduktion med deltagande av samtliga elevgrupper. Den skall ge en allsidig orientering om den konstnärliga gestaltningen inom teater, film, television och radio. Institutionen föreslås få egna produktionsresurser i fråga om personal samt lokaler i form av teater, film-, televisions- och radiostudior. Den beräknas kunna bli inrymd i den byggnad som Svenska filminstitutet planerar att uppföra i Stockholm. Utbildningen beräknas kunna börja tidigast hösten 1968.

Förslag läggs också fram om den musikdramatiska utbildningen vid statens skolor för scenisk utbildning. Det föreslås att de nu försöksvis anordnade musikdramatiska linjerna vid skolorna i Göteborg och Malmö fr. o. m. budgetåret 1967/68 blir permanenta delar av skolornas organisation. Samtidigt skall enligt förslaget vid skolan i Stockholm tillkomma en musikdramatisk linje med särskild inriktning på utbildning av operaartister. Denna ersätter den nu till musikhögskolan förlagda operaklassen. Den nya organisationen av utbildningen i Stockholm medför avsevärt förstärkta resurser för undervisningen i både sceniska och musikaliska ämnen.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Adolfsson* och *Werner* (I: 724) samt den andra inom andra kammaren av herrar *Holmberg* och *Hector* (II: 894), i vilka hemställts att utskottet vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 95/1966 måtte beakta vad i motionerna anförts;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 725) och den andra inom andra kammaren av fru *Gärde Widemar m. fl.* (II: 893), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 95 angående vissa utbildningsfrågor på bl. a. teaterns område måtte besluta 1. att operaklassen bibehålles vid musikhögskolan i Stockholm samt 2. att operaklassen fr. o. m. 1967/68 måtte erhålla resurser för upprustning och omorganisation av en storleksordning motsvarande den som föreslås i propositionen;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Segerstedt Wiberg* (I: 726) och den andra inom andra kammaren av fru *Gärde Widemar* (II: 892), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:tt måtte anhålla om en utredning av frågan om ett nordiskt samarbete vad gäller den högre utbildningen av personal inom teater, film, radio och television;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Kellgren m. fl.* (II: 895) väckt motion, vari hemställts att beslut om överflyttning av operaklassen vid musikhögskolan till statens skola för scenisk utbildning i Stockholm måtte anstå till nästa års riksdag i avvaktan på resultaten av förnyad prövning av en sådan överflyttnings för- och nackdelar.

Beträffande motiveringarna för de motionsvis gjorda yrkandena hänvisar utskottet till motionerna I: 724, II: 893, I: 726 och II: 895.

Utskottet

I motionerna I: 724 och II: 894 har framförts vissa synpunkter rörande utbildningen av regissörer och scendekoratörer, den sceniska grundutbildningen samt den dramatiska utbildningen. Utskottet vill med anledning härav erinra om att i förevarande proposition framhållits att slutligt ställningstagande till frågan om utbildningen av scendekoratörer kommer att tagas först när resultatet av pågående översyn av konstfackskolans organisation föreligger. Vidare har — med hänsyn till den genomgripande omdaning av yrkesskolan som för närvarande förbereds — i propositionen inte tagits ställning till frågan om den sceniska grundutbildningen. Inte heller har övriga i nämnda motioner berörda frågor givit utskottet anledning att ifrågasätta ändring av vad i propositionen föreslagits. Med hänsyn härtill finner utskottet att ifrågavarande motioner I: 724 och II: 894 inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet tillstyrker de i propositionen förordade riktlinjerna för utbildning av vissa yrkesgrupper inom teaterns, filmens, televisionens och radions områden.

I anledning av yrkandena i motionerna I: 726 och II: 892 om en utredning av frågan om nordiskt samarbete när det gäller utbildning av här ifrågasvarande yrkeskategorier vill utskottet understryka vad i propositionen framhållits, nämligen att det är av väsentlig betydelse vid det fortsatta planeringsarbetet att samordningen mellan utbildningen i Sverige och motsvarande verksamhet i andra nordiska länder ägnas uppmärksamhet. Utskottet finner med hänsyn till vad som anförts i propositionen att sistnämnda motioner inte bör föranleda någon riksdagens särskilda åtgärd.

I propositionen förordas beträffande den musikdramatiska utbildningen att den försöksvis anordnade undervisningen i Göteborg och Malmö skall bli en reguljär del av scenskoleutbildningen vid dessa skolor. Utskottet biträder detta förslag. Vidare föreslås att operaklassen vid musikhögskolan i Stockholm läggs ned och ersätts med en musikdramatisk linje vid scenskolan i Stockholm fr. o. m. budgetåret 1967/68. I samband härmed förordas kraftigt utökade resurser för denna utbildning. Ifrågasvarande förslag om den musikdramatiska utbildningen i Stockholm har föranlett vissa motionsyrkanden. Sålunda har i motionerna I: 725 och II: 893 hemställts att operaklassen bibehålls vid musikhögskolan i Stockholm och att denna fr. o. m. budgetåret 1967/68 erhåller resurser av en storleksordning motsvarande den som förordas i propositionen. Vidare har i motionen II: 895 yrkats att beslut om överflyttning av operaklassen till scenskolan måtte anstå till nästa års riksdag i avvaktan på en förnyad prövning av en sådan överflyttnings för- och nackdelar. I motionerna I: 724 och II: 894, som utskottet behandlat i det föregående, har uttalats att det i propositionen framförda förslaget i denna fråga är en godtagbar interimslösning.

Utskottet finner det tillfredsställande att avsikten är att tillföra operautbildningen i Stockholm väsentligt utökade resurser. Under remissbehandlingen av det till grund för Kungl. Maj:ts förslag liggande betänkandet har dock framkommit mycket delade meningar rörande operautbildningens framtida förläggning, organisation och huvudmannaskap. Då enligt utskottets mening definitivt beslut om huruvida operaklassen skall överflyttas till scenskolan eller ej kan anstå till nästa års riksdag, finns tid för ytterligare prövning av för- och nackdelar med en sådan överflyttning. Prövningen bör ske i anslutning till den föreslagna översynen av läroplanerna. Utskottet biträder sålunda beträffande den musikdramatiska utbildningen i Stockholm yrkandet i motionen II: 895.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 724 och II: 894 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att riksdagen må godkänna de i statsrådsprotokollet förordade riktlinjerna för utbildning av vissa yrkesgrupper inom teaterns, filmens, televisionens och radions områden;

III. att motionerna I: 726 och II: 892 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att riksdagen må godkänna de i statsrådsprotokollet förordade riktlinjerna för den musikdramatiska utbildningen vid statens skolor för scenisk utbildning i Göteborg och Malmö;

V. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 725 och II: 893 ävensom med bifall till motionen II: 895, besluta att ställningstagande till frågan om överflyttning av operaklassen vid musikhögskolan till statens skola för scenisk utbildning i Stockholm skall anstå till nästa års riksdag i avvaktan på resultaten av förnyad prövning av en sådan överflyttnings för- och nackdelar.

Stockholm den 13 maj 1966

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 110.

Reservation

av herrar *Näsström, Gillström, Birger Andersson, Svensson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Mårtensson, Rönnberg, Blidfors, fröken Olsson, herrar Arvidson, Gustafsson* i Uddevalla och *Fagerlund*, vilka ansett

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 10, som börjar med »Utskottet finner» och slutar med »motionen II: 895», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet finner det tillfredsställande att avsikten är att tillföra operautbildningen i Stockholm väsentligt ökade resurser. Beträffande organisationen av utbildningen vill utskottet erinra om att i propositionen framhållits att gränserna mellan de olika sceniska konstformerna tenderar att bli allt mindre skarpa. Vidare har framhållits att, vid en gemensam undervisning, resurser i form av lärare och lokaler utrustade för scenisk framställning kan utnyttjas rationellt. Detta talar för att den dramatiska och lyrisk-dramatiska utbildningen i Stockholm samordnas på samma sätt som föreslagits i fråga om den sceniska utbildningen i Göteborg och Malmö. Med hänsyn till att styrelsen vid sceniskolan i Stockholm skall förstärkas med musikalisk expertis och att den musikdramatiska linjen där skall ställas under särskild pedagogisk ledning synes de musikaliska

elementen i utbildningen blivit beaktade. Härtill kommer att lokalsituationen vid musikhögskolan för närvarande omöjliggör en utvidgning av operautbildningen därstädes.

Mot bakgrund av det anförda och med hänsyn till att det, enligt vad utskottet inhämtat, från planeringssynpunkt är av betydelse att beslut nu fattas rörande den musikdramatiska utbildningen i Stockholm tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och avstyrker motionerna I: 725 och II: 893 samt II: 895. Utskottet vill emellertid framhålla att en framtida förbättring av lokalsituationen vid musikhögskolan i Stockholm kan medföra att förutsättningar kommer att föreligga att ompröva frågan om den musikdramatiska utbildningens förläggning i Stockholm.»

dels ock utskottets hemställan under V. bort ha följande lydelse:

»V. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag på motionerna I: 725 och II: 893 samt II: 895, godkänna de i statsrådsprotokollet förordade riktlinjerna för den musikdramatiska utbildningen vid statens skola för scenisk utbildning i Stockholm.»